

## Мәдениет елдің тұрары - тәуелсіздік

Бүгін тәуелсіз, әлемге ел бағанамазға атақ және. Отау жасында еліміз ақарындағандай келеді. Бүгінде Қазақстан әлем мойындаған мақтас мемлекеттердің бірі. Еліміз сан замандар байт тәуелсіздікті аңсаған бағатан, Енді шіне, зайырлы мемлекетте өмір сүреліз. Қазақстанда қазір таңда жүз атадан астам ұлт өкілдері бір тұрғы астанда тату-тәтті өмір сүріп келеді. Бұл біздің ұлтжандар жаның екенімізді көрсетеді.

Тәуелсіздігімізді ағала еліміз күннен күнге дамып келеді. Еліміздің аса тәуелсіздікке жету жолында талай қиындарды бастан өткергенім білеміз. Тәуелсіздікке жету жолында талай боздақтарымыз жаның қиың бағатан. Олардың аршаны келер ұрпақтың таныш, бейбіт мемлекетте өмір сүрің әді. Мәке қамшала қиындау пен келен тәуелсіздігімізде қы жатқидық. Мекің айшыма қазір таңда әр өскелен ұрпақ білім алап, еліміздің дамуына қыс қыса керек. Тебеді қазір барлық жағдай жасалған. Ең бастасы ел ішінде алауыздық болмай керек деп айаймақ. Алауыздық болмаса, ел бағана күш біріктіріп, еліміздің дамуына дейін қараңдарымызда жасаймаз.

Сөзінде қыратпандымай келе еліміз аман, жұрт-  
 тоғыз тоғыз болса деп ой келеді. Себебі еліміз  
 тоғыз болса, тәуелсіздігіміз мәңгілік болады.  
 Мен өз еліммен мақтанып отырмын. Мен өз елімнің  
 жарқын болашағына сенемін. Барлықтарыңызға  
 еліміздің дамуына үлес қосуға шақырамын.

## 2-тапсырма

- 1) <sup>көптік</sup> Достарыма - зат есім, бастапқы түбірі - дос
- 2) <sup>көптік</sup> Қорықпай - етістік, бастапқы түбірі - қорық
- 3) <sup>көптік</sup> Мақтанып отырмын - етістік, бастапқы түбірі - мақтау
- 4) <sup>көптік</sup> Шаршады - етістік, бастапқы түбірі - шаршау
- 5) <sup>атпаз</sup> Алаңданды - зат есім, бастапқы түбірі - алаң
- 6) <sup>көптік</sup> Жапаранды - зат есім, бастапқы түбірі - жапаранды
- 7) <sup>көптік</sup> Сүйенді - етістік, бастапқы түбірі - сүйену
- 8) <sup>көптік</sup> Аттанды - зат есім, бастапқы түбірі - атт
- 9) <sup>көптік</sup> Сатырланды - етістік, бастапқы түбірі - сатырланды
- 10) <sup>б.ғ.</sup> Шұңқырды - етістік, бастапқы түбірі - шұңқырды

Ақпайық елдің тұтары - тәуелсіздік

Тәуелсіздік - ел арман. Бата жетпес байлық. Қазіргі таңда Қазақстанның тәуелсіздікте тербейіп жатқанына 30 жыл. Осы жағдай еліміз өз шекарасын бекітті, ұлттық бағытталған, рәміздерін және экономикасын бекітті. Қазақстан ел мәңгілік ел дәрежесіне жетті. Сөйтіп, еліміз егемендік алғала келмеген жетістіктерге жетті. Жеріміз 2011 жылдан, ашылмағандардан кейін ашылды. Зеріміз үйлер салында, моңғұдтан ауруханалар, мектептер, балабақшалар, салықтар жетті. Жеріміз күшейтілуде.

Қазақстан дағдыдан елдер қатарына кіру мүмкіндіктері өте көп. Біріншіден, жеріміздің аумағы көп. Біз бұл жерлерде түрлі зауыт-фабрикалар сала аламыз. Еліміз тек шикізат өндірісімен айналысады. Және оны экспорттаумен шектелмейді. Біз ақ шикізатты өңдей отырып, маңдайда экономикалық арта түседі. Екіншіден, елімізде Менделеев кестесіндегі элементтердің 99%-ы бар. Бұл шикізаттарда үнемі әрі пайдала қалғандық, дағдыдан елдер қатарына кіру мүмкіндігіміз көп дегеніміз сенім. Еліміздің бағамымен тек білімді маман ғана өзгерте алады. Сондықтан елімізде білім саласын мақұратқан жағдайда еліміздің даму үлесі көп болады.

2-тапсырма

Дағдыдан, көп, мақұратқан, шаршағандық, ақ, мақұратқан, шаршағандық, білімді, ақ, сәт, сәт, сәт, сәт

«Мәңгілік елдің тұрарлық-тұрақтылығы»  
 Мәңгілік ел ата-бабаларымыздың ақсап кеткен  
 асыл дүниесі. Ел болар құрамы жамағат бірлесіп  
 соңдардан да өттік. Аманат сақастар мен сура-  
 -пал жолдарда артық қалғандық. Мұндағы елдің  
 көк түйін 1991 жылы 16 желтоқсанда тиктік.  
 Сол бір кездерден бастап еліміздің жаңа  
 тәуелсіздігі өмір ашылды. Елбасы сөйлемен, ел  
 елдеріне жаңа бағдарды. Мемлекет бік жетіс-  
 :тіктеріміз де аз емес. Бабалар қалғандық өсет-  
 өсетпен, жас ұрпаққа өзіне қажетті тәртіп  
 тәртіппен сусанды білді. Баламауға деген жаңа  
 мүмкіндіктер сақаста ашылды. 30 жылда орда  
 бұлар ел болды. Оның көрінісі ата-бабаларымыз  
 жетістері мен жетістіктері. Ел бірінші қанат  
 нәрсе тәуелсіздік пен бейбітшілік. Бейбіт, тату  
 елді орнату арқылы ғана бүтін ел болады,  
 драм рас. Ғылыми-прогрессивтік бағдармен жас,  
 спорт пен өнер жетінен талып жолдарда баған-  
 -дартануымыз бейіс. Баламауға да өсетіп ұрпақ,  
 аман біз еліміздің тұрарлық көкке көтерілімізде  
 сенімдіміз. Жаңы жамағатта бағдарымыз ақсап,  
 тұрақты болса болады. Қазіргі кезде жетік  
 өнерістерде жеті байқауда. Салт-дәстүрді ұлттық  
 бағдарымызға еліктеу, өзі де дәстүрлілігімізді  
 ұлттыққа жеті сақастарда. Маршпен білген  
 ел тәуелсіз, дерекші, өткенді біл, келешекке көк қарға жасау

Әте маңыңда, Ұлылардың ұрпағы, қасиетті қаны.  
 Бойыңда бар зор адамгершілік өзі  
 орны таба алады. Сонда жаңа келсе келешек  
 ке көз тастап, ел, жерің олар адамдар  
 көбейеді. Еліміздік тұрар мекенің білік, ұрпақ  
 мары санама, қазына қарттарыма аман болма.  
 Мүгеңдік байрағы көкімізде мекені қалың  
 май берем. Мүгеңдік ел-бақым мекені.

- 2 маңыңда
- Достарыңа
- Көңілің
- Маңыңда
- Марияның
- Алашқараларыңа
- Тіккелің
- Аттың
- Сотырдағың
- Шұғыл мекенің
- Ашыңың

«Сөіз аяқ» өлеңінің маңызы мен ұлттық,  
құндылығы

"Тасты қарна, тасты шымда, демеңгі, аты  
алемге мәнкур, Абай атамыз қазаты қалың  
ұйқысынан, көзін байлаған қара түмеңге, жеті түн-  
де ағастырынас темірқазың іспетті еді "Дос қол-  
латып айтады, дұшпан күндіріп айтады, демеңгі  
Абай өлең сүйген халықты, өзінше қатты айтады,  
келтіріп тартырып, жеткізген маңдарымен, көзін  
мен байлаған қазатына арнады Хәкім Абайдың  
«Сөіз аяқ» өлеңіне тоқталайықшы. "Таматы тоқтап,  
қымыс тоқтап, іздоғар адам баланы, деп, қар-  
ныңтойса бады, дейтін сараң ойдан аулақ болып,  
Абайдың өзі айтпақшы, жетінің қарасөзіндегі тән  
емес, жану құмарына талыссыз баса, білсем екен,  
көрсем екен деген өсіпте қайраты баса. Адамда  
өмірге жетелейтін қим асом нәрсе бар олар:  
"Білетің қайрат, ақыл-ой, мөлос нұрға, деп Абай  
тағы талықтыра кеткен. Қайраттан балтаңда да,  
қим қайраты емес, ақыл қайраты қыпем бау  
керек. Бір сөзбен айтқанда, ақылға қайра-  
тыңды, қайратына ақылдыңды серік қол. "Көп  
айтса бады, нұрт айтса тоңды, жи мадан  
адамның, дегеніме Абайдың өзін алайықшы,  
көптің арасынан сұрыпалып шығып, тереніңе  
батып кетем-ау демеңгі, бар мауапкершілікті  
мойынына артты емес пе? Сірә, бізге өмілізді

Абайдай сүю артың етпес еді. Шатам бір молсап ретінде Абайдың он бесінші қара сөзін алайыншы "Құныме, не башаса артамына, башада дегенде қолыма өзіне бір рет басан есеп бер" дейді құлама. Мен Абайда өз артам өзі алып түрде алған деп айтушымы едім. Тұңғасы, Абай өз артам ғана емес, бірдей бір бағасты алып түрді еместе, десеніздер, адалшың өзін-өзі басқаруға, ел билеуден де қымыс. Өзін псеуді нағыз рудам ерік. Өзгені емес, өзін қалшылау, кінәсін мойындай білу, тап бір қарусыз майдан іспетті. Шоқсан ауыз сөздің тоғ етері Абай «Сөіз аяқ» өлеңінде жана қазаққа соң артпатак, бармақ өлеңінде, сөзінде, қолында қазақтың аузынан бір сөтке басан тастатан емес. Сөзімді аяқтамас бұрым, аға-ткелерім, іні-сүйлерім, тек бұым, ойларым кеңейіп, бойларым өсіп, жан-жақтырына құрлы көзбен қарай бастатан бағарыздар. Сіздерге айтарым Абайда оқығыздар, үмі тұтанғыздар, өздеріне керемін аларыздар демеімін, оқығыз, өсіміз, сізде ұқсап бағызмыз деймін.

2-тапсырма

Достарыма, Көршім, Мақтайтом, Шаршадым  
 Ақшым, Қызырақтарыма, Сүйкеім, Аттымы,  
 Сөткім, ащықтесуім

## „Мұсылман елінің тұңғыш - тәуелсіздігі“

Тәуелсіз Қазақстан. Тәуелсіздігімізге 30 жыл толығы отыр. Бұл тәуелсіздікке қиың қазақ халқы үшін сұрайта келді. Бұл тағала бұл үшін тер төндірді. Қазақстан тәуелсіздігі 1991 жылы 16 желтоқсанда алды. Тәуелсіздік еліміз бірге бір себебі болған болатын. Ол „желтоқсан оқиғасы“ желтоқсан көтерілісінде қамшыла қазақтардың қан төгіп болатын. Осы тәуелсіздік үшін қамшыла тағтар өмірден озды. Оларда бір қанша маңсап болатын. Ол орыс үкіметінің бұл ақтшап иелік болатын. Сол үшін орыс ақтшап әрбір оқиға қазақ халқының елінің иелігіне өскінісі. Тәуелсіздікті ата-бабаларымыз көтерген боған ақтшап өткен болатын, және де сол орыс ақтшап орындарын. Қазақстан тәуелсіздігі ақтшап елінің, болашақта тағтар құра болатын. 30 жылда елімізді, көркіміне, дамытып Тұңғыш Президент Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев. Ол өмірі тағмы елінің көркіміне салған үшін иелік алған. Елбасының тағтарын қолдау үшін, барлығы тағтарын қамтып, елімізді қолдау. Бүгін тағтар үшін бәрі дайын. Тағтардың маңсапты орыс, бұл иелік, еліті тағтарын қолдау. Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев 30 жыл иелік тағтарын „Болашақ үшін“ деп иелікті. Қазірден бастап болашақта елінің, теріні елітіне үйрету керек. Елімізді қазір тағтар тағтарын көркіміне, иелік тағтарын тағтарын ақтшап тағтарын көркіміне. Елімізді тағтар, бұл тағтар қамтып, елімізді қолдау. Елімізді тағтар тағтарын көркіміне тағтарын тағтарын көркіміне. Қазақстанның тағтарын ақтшап тағтарын көркіміне.



Туристер терісиздеу табиғаттың қолың болып кетеді.  
 Туристер сіліңіздің мәдениетінің, ділінің ұлттың табиғаты,  
 қолыңады. Сонымен қатар бәседа ұлт өкілдері қолыңа, тіліңіз  
 сонымен ұлттыңда. Ол біз үшін үлкен мәртебе. Қазақ тіліңіз  
 сонымен түркіні басқа ұлт өкілдері, оң тіліңіз білімінің қазақтарға  
 сабақ қанша бәседа тіліңіз соныменде, оң тіліңізді ұлттыңа  
 керек ертеңгі шүкің болсамен біз жастардың қолыңа. Әрі қарай  
 дайындық, көрсетуіңіз дәл үшін созуы біз жастар дайындық.  
 Ол күні жеткізіңіз әрбір азаматқа айтқышыңыз шүкіңіз!

Қазақ тілі

Қазақ тілі, көрсетуіңіз, мақталаймын, жарыққа  
 жарыққа, шүкіңіз, аттыңыз, шүкіңіз,  
 шүкіңіз

"Мәңгілік елдің туғаны - тәуелсіздік"

Мәуелсіздік бейбет өмір нышаны, ата-бабалар аршаны. Ғазақстан тәуелсіздікке оңай күр жеткізген жеті. Біз осындай тәуелсіз, бейбет елде өмір сүруіміз үшін, ата-бабаларымыз қаншама тер төкті, сөгеті, көп жастар қыршынынан қушды. Біз, жастар "Ғазақстанды әрі қарай дамытуымыз үшін не істеуіміз керек?" деп айтануымыз керек.

Мәуелсіздік айған жетідардан бастап, Ғазақстан көптеген жетістіктерге жетті. Мемлекетіміздің ұлттық, байотасы қабонданды, ситанбағыз, әнуран, көп байрағымыз жарыққа шықты. Ғазақстанымыздың басты байлықтарымыз бірі - өз ана тіліміз бар. Біз ана тілімізді қастырсап, баиашақ, ұрпаққа сен осы күрінде жеткізудіміз керек. Мұқағаш Мақатаев "Ғе бақытты" өлеңінде: "Ан екінші бақытты - тілің шетін, тас жүректі тіліңнен тіліңдеді" деп, өз тілін жоғары бағашап, басты бақыттарымыз біріне тиған. Ғазақстанның әрі қарай дамуы үшін, жастардың жақсы білім алып, үлкен шаһан шесі атанып, елімізге бір үлесін тигізуі - өте маңызды. Ғазақстан - көпұлтты мемлекет, сондықтан, еліміз әрқашан бейбет ел бауы үшін - ел бірлігі өте маңызды. Атаныс -

рышығу "Бірінші түбі"-берекесі" деп бекер айтпаған. Эрданым бірінші жарасқан ең бағатын болсаң - тәуелсіздігіміз шындығына жасайды.

Тәуелсіздік - біздің асаи қазынамыз, шындығы еңден туғары. Тәуелсіздігімізді эрданым да бірінші орынға қайып, (Келесі) Қазақстанды жоғары деңгейге көтеру - біздің парызымыз. Тәуелсіздік - ата-бабаларымыздың бізге қалдырып кеткен аманаты. Мен, тәуелсіздігіміздің шындығына жасайтынымызға сенемін!

### 2-тапсырма

- 1) достарыма
- 2) көргейін
- 3) шаптайтын
- 4) шармадегі
- 5) ағашының
- 6) жапырақтарына
- 7) ішікөп
- 8) аттының
- 9) сытырматты
- 10) күннің ішінде

Мәңгілік елдің тұяғын-тәуелсіздігін  
 Тәуелсіз елдің сипаты - егемен, бейбіт ел деп ой-  
 лаймын. Тәуелсіздікті алу үшін әрине бірау сол  
 тәуелсіздікті сақтап қалу оданда үшін.  
 Сол тәуелсіздікті алу неолында қаншама қыян-  
 шықтар болды. Қазақстан мемлекетінде  
 тәуелсіздікті алып неолда қаншама қияншылар  
 та тап болды. Әрине ең біріншіден ол біздің  
 көптеген ата-әжелерімізден айырылуымыз.  
 Солан илесе 1986 жылы болған оқиға.  
 Қазақстан мемлекетінің тәуелсіздігі мәңгіле-  
 сі қозғалғанда әрқашанда сол 1986 жылы бол-  
 ған оқиғаны еске аламыз. Әрине оны еске а-  
 мау үшін елде, студент ата-әжелеріміздің  
 құрбан болуы, неолықтан неолыққа неолықтан  
 бұл әрине неолы көрсе елде. Сол оқиғаларға қарама-  
 тан 1991 жылы 16 желтоқсанда Қазақстан мемлекеті  
 өзінің тәуелсіздігін алды. Енді біздің мәңгілік  
 ел болу үшін ешқандай кедергі көріп тұрған  
 неолымын. Мен мәңгілік елімізді сақтап қалуға  
 тартысушымыз керек. Тәуелсіздікті алу үшін бірау  
 оны сақтап қалу үшін сол заман ағамымен  
 өмір сүру керек. - деген еді Нұрсұлтан Ә.Н бір  
 сөзінде. Қорытындылай келе мәңгілік ел болу  
 болу үшін тәуелсіздігімізді алу неолындағы тари-  
 хшымызды қиятпай, тек қана алға қарай ұстауымыз  
 керек.

Заманына қарай адам - деген. Заманымыз  
этирші бәседе тарихымыз бір. Соң үшін оқи  
қиматпағанымыз көн.

2- тапсырма

Достарына , көрейін , мақтайтын , шаршаған  
ажықсыз , кеңырау тарына , іліккені , атпачы  
сәткердікпен , шүңкіде сүзге

## Сегіз аяқ

Абай Құрманбайұлының «Сегіз аяқ» өлеңі матанасы матанан да, өлең мен ұйқасы матанан да өте шынайы, матары дегенде мазадан. Абай «Сегіз аяқ» өлеңінің матанасын ерекше, шынайы етіп маздан.

Яғни мазушы өзінің өмір сүрген уақытында ағалардан мінсез кезең, болашаққа қандай мақсат қалыптан, бірін-бірімен қандай қарам-қарымда болып өсе өлең мағдарында көрсемді

Бұл өлең мағдарында автор бұрынғы қазақ халқының білімге, ғарышқа деген қызығушылығын көрсетіп, бірін-бірінің беміне күліп қарай, артынан бала тартпайтын және тек ма, дүниені ойлайтынға қатынасынан өкінішпен бағдан. Расында қазақ халқы ілім алуға немесе балаларына ілім беруге ойла-матаны өте өкінішті. Тек, «Мал дүниені қалай көбейтсін, Түркішесің, мал-жанә менікімен көп екен, есекіне Пәлмшесің мал менікімен аз екен» деген сөз ойда болса.

Осы келе ағалар сатуға? Барынша іші-бауырына кіріп алады, кейін артынан қашып сұтады. Тек қазіргі заманда емес, тіпті Абай өмір сүрген мағдарда да ағалардан бірін-біріне деген өшпенділігі, араңдығы, екі жүзділігі шекте қодан қалыптар, оларға қатынасқан. Сатқандақтан қырбана болып Абайдың «Сегіз аяқ» өлеңіне ағалардан тек мадан қасиетін маздан себебі де осы шетар.

Өкінішке орай қазіргі пәнда Абайдың «Сегіз аяқ» өлеңінің матанасын түсініп жүргендер қазақпен санауға ақ, тіпті ана тілін қызып жүрген ұрпақтан не күтесің?!

Қазіргі кезде де сол мадан қасиеті көбейтсе азаймаған қазақ халқының қанында «БӘСЕКЕЛЕСТІК» деген ұғымның

Әлі күнге дейін марапаттана қарнақ ашады. Қорғалсау-шолақ, ақиқатқа қиырлық, сатқындық, екі жүзділік, бизнес-тік қай уақытта болса да қырғалта әкелетіні анық.

Бір қуантатпана қазір бұрындадай мал, дүние құяп, ұрпақ-на білім беруді ойламау деген күсімік жоқ.

Ана-ана қанама нерден нәрсәлері бағалса да бағалан нәрсә біліммен қамтамасыз етуге марағада. Ендігі болашақ-та тақомыз ішарлық дегенді ұмытады деп ұміттеніңіз, бәлкім сол кезде Абай аманаттарын жана манаштың табаған шатар.

2-марсарила

1) Достарына

8) Ақылға

2) Көрсеңіз

9) Сөздерімен

3) Мақпайман

10) Шүкілдегенге

4) Шаршаған

5) Ақылға

6) Марағаттарға

7) Тілікке

## Мәңгілік елдің тұңғыш - тәуелсіздік

Мәңгілік ел тұңғыш - тәуелсіздік. Тәуелсіздік еліміздің тәуелсіздігі мен еркіндігі, әрбір адамның құқығы сақталатын, дәрбес мемлекет ретінде тұрғын. Бірақ қазір Қазақстанның еліміз, әр мемлекеттің тәуелсіздігі қаншалық тәуелсіз болса, қан, тер бір сөзбен айтқанда құрбандықпен келеді. Осы тәуелсіздікті аңсап келетіміз ата - әжелеріміз, ана - әжелеріміз еркіндікке, бостандыққа күрес жолында қаза тапты.

Қазақстанның тәуелсіздігіне дейін қазақ тіліміз, әллі қандастарымыз көп қорлық көрді. Ең алдымен барлығы белгісі қазақ тұрғындарының арасында басталды. Осы уақыттар аралығында біздің ақыл - ақпараттарымыз, маңызымыз шындық жолында, тәуелсіздікке күресті жасап отырған айыптармен өтірік.

А. тәуелсіздікке келу жолында бастап ең алдымен біз қаншалық күрес ал - келетімізді білеміз. Бірақ да, қандағандық жасағандық бостандыққа ұмтылуға бейбіт күреске, қазақ жерін қазақ басқарған деген талаппен шығады. Алайда алғашқы сөздеріміз біріде - бірі емес. Бұл шындық сөзі қарақандық, тілсіз қазақ балалары деген айыптармен аяқталды. Ең өкініштісі алғашқы картасынан кейінгі ақпаратта Қазақстанның тәуелсіздігін көре алмай өмірде өткізгендері алғашқы өмірде өте де маңы біздің тұрғындар.

Қазіргі уақытта келетін басты, талақ өздеріміз бейбіт өмірде тіршілік етіп жатқандарын бағалайды ма? Деген сұрақ басқа маңы. Мәңгілік, көп адам қандағандық бастарынан өткізбеліктен, оған келу жолында қанша адам қаза тапқандығын өз көздерімен көріпіндіктен тәуелсіздігіміздің қадірін біле береміз. Аталарымыз айтқан көптеген "Қазақ барда, алтынның қадірі жоқ". Бірақ оның құндылығын, қадірін біздің аңсағандар да өз еліміз. Ондай адамдарды өз басты, саналы адамдар деп есептейміз.

Қазақстанның тәуелсіздігіне өте маңы. Осы өте маңыда келетін көптеген өте көп. Балашы да өте зор.

Мемлекеттің алды басты - тәуелсіздікке байланысты. А. тәуелсіздік сақталуы үшін талақ арасында ең алдымен мемлекет және Президенттің ең зор басқаруына, өз еліміз жолымен біріктіріп ағына қанша байланысты.



2-тапсырма

1) Достарыма

2) Қорған

3) Мақтаныма

4) Шамадан

5) Мансаптарым

6) Түлекім

7) Атамыз

8) Аттыма

9) Батырларым

10) Шұңқайдыма

1-тарапқа. Тәуелсіз елдің тұтыры - тәуелсіздік

Тәуелсіздік - елдегі әрбір азаматтың бостандығы, азаттығы. Оның мәніне көп тарапта апар маңызды зор. Себебі, адамдардың өміс еркін жеткізе алу, сүйен ісімен айналысу мүмкіндігі - азат елдің негізгі белгілері. Біздің Отанамыз - Қазақстан да - өзімен мемлекет. Олай болса, еліміздің азаттық алғаннан кейінгі жетістіктері, мүмкіндіктері және болашақта жайына не шіте аламыз?

Біріншіден, Қазақстан Республикасының 1991 жылдан бері жеткен жетістіктері өте көп. Бұл сөзіме жас азаматтардың адам танымастығы өзгеруі және сол қалада өткізілген „ЖІТҚ-2017“ көрмесі дәлел болып алады. Азат ел болашақта көп уақыт өтпесек Қазақстан әлемдік деңгейде көрме өткізіп, керекті қаласына Жердің тұрғыр-тұрғырымен қолдаушылар жинады. Бұл - еліміз үшін үлкен мәртебе, бірақ жетістік деп санаймын.

Екіншіден, өзімендік мемлекетіміздің керілет мүмкіндіктеріне қол жеткізуге жол шіте. Оларға зәлемі білім түйесінің дамуы, медицинадағы жаңалықтар, көлік түйесінің дамуы айқын дәлел болып алады. Атап айтар болсақ, елімізде қарақ интеллектінің ашылуы, үш тандықтың қолға алынуы, ауруханалардың көбісі сонда өзгерістер еркін ады. Олардың бірі - Қазақстан Республикасының ішкі жолына келетін түйелік мүмкіндіктері болып табылады.

Үшіншіден, тәуелсіз еліміз болашақта үшін де үлкен жасуды жасады. Бұл сөзіме „Қазақстан - 2050“ стратегиясы арқылы дәлелді аламын. Стратегияның жасар мемлекетіміздің дамуына атыз елдің қаттыраман көрмесі, халықтың өмір сапасын жақсартуға бағытталған. Сондықтан, бұл жайы - келешекке жасалған керілет қарақ деп есептеймін.

Қорытындылай келе, тәуелсіздік еліміздің көптеген шіте - белестерді

Біздіңдеріміз, үлкен мүмкіндіктеріміз ші білуіміз және жарқын  
болымызға қарап жасауға себепкер болымызға нақты көз жеткіздік  
үлкен еңбектің нәтижесінде келген тауысқандықтарымыз туралы болды,  
Қазақстанның мұртасын әлі де жақартып отырып отырмыз!

2- тапсырма

- 1) дәстүршіл ; 2) керейлік ; 3) мақташым ; 4) шаршаудың ; 5) ақылмен ;
- 6) жаппай түрде ; 7) сілкіген ; 8) алтын ; 9) сәтінділік ;
- 10) мүмкіндігі.

1-тапсырма

Әсе

Мәңгілік елдің тұлғасы - тәуелсіздік.

Тәуелсіздік - ерте ерекше көз, бейбәтшілік пен еркіндіктің айқын білесі.

Тәуелсіздік деген мағынаға көз ағарғанда бағдатты ел, аман, аман, жайла шырғи, жиі бағды жайлаған арлар, шаптанан күркі қараттар мен бағлар келетіні.

Қара, елім, қара жеріне тәуелсіздік ардымен келгені бәрінші мәлі.

Қырымда сарықтар, қырымда қырымді майқарлар өтті. Еліміз Германиямен сарықтар, арқылармен майқарлар. Ақ білетінің күркілі, ақ қайрағаны ұшымен жермен ардыменің үшін бәрмене ардымене бағарлар жан қыра. Арқылардан қырым көрмен қырымның мәсі мәлір үшін өкілітері. Бұлдан жатпады. Желтоқсанның сұрақ ардымене қырымдан қырымның қара көз қырымда да отан үшін аман күркілі. Аман айтыр, Бағаржан Мамықұлы, Әлі Мамықұлы, Мамық Мамықұлы және бағар бағарлар. Қырым ерте қырым тарихи арқылар да бар, мәлім, желтоқсан ардымене, 1916 жылы қырымның қырым, 1941-1945 жылдары қырым қырым, аман айтыр. Қырым отан сарық.

Тәуелсіздік үшін күркілі да күркілі жандар бар. Сарық қырым, жанын ақра күркілі да күркілі айтыр, қырымның мәлім ардымен жер етің, күркілі қырымдар қырымдар. Ілкі күркілі, күркілі, жанымен аман жандар ардымен, күркілі мәлім қырымдардан мәлімен жермен етті. Мамық, Мамық Мамық, Қырым Мамық Мамықұлы, Аман Бағаржан, Мамық Мамықұлы, Ілкі Мамықұлы секілді ақра жандар аман қырым, білетің жандармен қырым мәлімен аман келті. Бұл да, ақра ардымене мәлімен бұл қырым ардымен күркілі мәлі. Не сарық және қырым? Қырым сарық, бұлдан ардымен қырымдардың күркілі аман, бар бағардың ардымен аман, аман ардымене жандар күркілі білетің ардымен бағар. 1937-1938 жылдары бәрін де күркілі, бірі қырымнан қырымнан күркілі аман айтыр. Мамық, Ілкі Мамықұлы.

оған ұтқаралық контрреволюциялық ұйымға қатысы бар деген айып тағылып,  
ақпарт айы 1938 жылдың 26 ақпанында оған жағданы келді.

Осымен өте қатынлы оқушылар тарихта, да күрді елінің тарихында  
оған аяламы өкінішті-ақ. Ана-бабалық сан асарлар білеі оқушылар арманна  
на мана біздер келешек ұрпаққа жеткіздік. Біліздің баықан тарихына  
дүмдеуіміз өтті енді біздің баық елімізді - жеткіздік түркінің бік  
теміні, оны мейілісі оны. Мажан Жумабаевтың "Мен мағанға өкініш"  
өкіні Бекерді-Бекер мағанға керек. Түркінің ел оғанға келешек ұрпаққа  
жеткіздік, баықан айықтырды біздің қылымында!

2- тақырып.

- 1) Дәуір  
с. ж.
- 2) Түркі  
с. ж. 1-тақ.
- 3) Мағанға  
с. ж. 1-тақ.
- 4) Мағанға  
с. ж. 1-тақ.
- 5) Ана  
с. ж.
- 6) Жанар  
с. ж.
- 7) Білім
- 8) Ана  
с. ж. 1-тақ.
- 9) Түркі  
с. ж. 1-тақ.
- 10) Түркі  
с. ж. 1-тақ.

«Мәңгілік елдің тұңғыш-тәуелсіздік»

Тәуелсіздік - ата-бабауымыздың сан таспауар байы аңсаған асқақ ар-мандауымыз. Бірі бейбіт заманға жету кезінде ұлымызға заман мен тұрғын төлеуі, біздің ашық аспан астында күнсіздікті тек ұстап тұру үшін еді. Мұны дара міндетіміз бағып, тәлі-тәлі бақылауымызға 30 жыл талпынатыр.

Менің ойымша 30 жыл тәуелсіздік - жаңа міндетіміз үшін көп уақыт еше. Алайда, бұл уақыт арасында ауыз талпынып айтар-соңдай көптеген жетістіктері жетіп үлгердік. Ата келетін бағалы, біздің ішкі тәре сыртың саясатымыз дамып келеді, текке бақылауымыз, тұрғын, елтануымыз, өнірленуіміз, аяқ ет бақытты-халық қандауымыз санаман елденіміз, президентіміз бар. Қазір дағды адамның талпынған бұл-бұл тиімділіктерде сапалы, халықтың ая-ауызатын қарауымыз тұрғындардың бірі. ҚР ағалық президенті - Н.Ә. Назарбаев.

Бізге төлеуіміз әрбір маусымда мәңгі маңғылықта сапалыдағы «Отаның адал, дұшпаның бұйып» - дегеніміз, дұшпаны тек бұйыптық не қонарға бұтаны, не жерге аяқ бақылауда. Бұл мағына Отаны мажарымыз да не тіршілік етеміз мұр, же шірке аяқ бақылауда.

Қазақта «Отаны бірдей жүрек бір, жүрек бірдей тілі бір» - деген сөз бар. Біздің де қиынымыз, тіліміз ая «Мәңгілік тәуелсіздік» - бұл бейбіт күншіміз сапалы заман тек жастардың, біздің заманымызда. Атамандымыздың заман мен ақпаратшымыздың өз жасын іске асыра отырып, әрі дүркірей тек мұны қарауымыз бақылауымыз дегенге сенеміз.

3-ші тарауымыз  
 ақпаратшы, қарауымыз, ақпаратшы, ақпаратшы, мағына, тарауымыз, тілшіміз,  
 ақпаратшы, ақпаратшы, ақпаратшы.

1. Мәңгілік елдің тұтқи - тәуелсіздігі қазіргі кезде халықтың ойында тек тәуелсіздікте. Оның себебі: біздің көпшілік оқытқыларымыз барлық қалыпта біздің келді. Осы қалыпта біздің оқытқымыз кетсе, сонымен біздің қарапайым халыққа тиі. Тәуелсіз халықтың екі санына үлкен, жасөспірім балаларды айдап қанағана адамның білімге деген қызығуымызды арқында, тиісінше елімізді күшпен қорғауға ітермеледі.

Айтса кетсем осы күнге уақытта еліміз қанағана келістік терге қол келтізді. Мысалға ала кетсем: спорт, экономика, білім саласы, әлемдік деңгейдегі орындарға аяқтатып бас күнге дегендей орындарға не болды. Егерде біз осы қарқынмен және осы қарқынға түссек алдымызда шын мәнінде біздің көбейіп кететін келістіктеріміз екі есе жоғ осы есе қарқынмен біздің.

2. ① <sup>дәстүрлі</sup> дәстүрлілік, ② <sup>көпшілік</sup> көпшілік, ③ <sup>мақсатты</sup> мақсаттылық, ④ <sup>шаршаудың</sup> шаршаудың, ⑤ <sup>азық-түлік</sup> азық-түлік, ⑥ <sup>жаппар</sup> жаппарлық, ⑦ <sup>шындық</sup> шындық, ⑧ <sup>ақпарат</sup> ақпарат, ⑨ <sup>сипатты</sup> сипаттылық, ⑩ <sup>шындық</sup> шындық.

«Мәңгілік елдің тұтара-тәуелсіздігі»

Тәуелсіздік - еліміздің елешендігі, амыз аспан, еркіндігі. Елдің тұтара бұл, әрқайсы елесті болу үшін тәуелсіздік аса маңызда рол атқарады.

Тәуелсіздік оқай жолмен келгендігі бәрімізге ақпарат. Тәуелсіздігіміз тұтарада отпері кезеңдерден отты, ата-бабаларымыз басам таста да, тауна да сақта. Ақ биектің күшімен, ақ найзаның ұшымен, төзімділігіміз бен жігерлілігіміз арқасында бүгінгі тауна тәуелсіздігімізге қол жеткізді.

Бүгінгіден, тәуелсіздігіміздің қалып келгені, тарихта қол жүгірте отырап, айтқаны келеді. Сонау заманнан Керей мен Жәнібек, Қасым хан, Кенесары хан, Исатай мен Махамбеттің жауларға қарса сақта беріп, күрес жолында таймай, келу-байтақ даласында сақтап қалуға үлкен үлес қоста. Қазір Әдейметінде де сол кездегі болып жатқан оқиғаларда сипаттап, оның жаңдарымен, жүріле, қар, толтынас арқасына бүгінгі таунада қол ұрпағына жеткізе біледі. Тәуелсіздік ата-бабаларымыз қанамен, аналарымыздың қол жасымен келеді. Тәуелсіздік жолында шайқасын азаматтар, елі үшін, жері үшін озы елес, елі тәуелсіздігін ойылап әрбі жан жүрегімізде ерекше орын алады.

Екіншіден, қазіргі таунада тәуелсіздік жолында Қазақстанға тоқтама кетейік.



Қазақстан Республикасы 1991-жылы, 16-желтоқсанда өз тәуелсіздігіне қол жеткізді. Дәл осы атте әрбір қазақтану әулеті елжіреп, ата-бабамыздан аңызатан арманға орандада. Тәуелсіздікке қол жеткізгенде, әуелі түбі Түркия елі мейіндада. Жастау Түркия елге, басқа мемлекеттер де мейіндап, Қазақстанда қалдада.

Сонау тәуелсіздікке қол жеткізгені бері, қолдә аман-жұмысманна 31 жаш да өмір кетіпті. Оса жолдауы ішінде Қазақстан бұғыз жетістіктерге жетті, Соның бұғи, 'ЖСПО-2017' көрмесі. ЖСПО көрмесі - Қазақстаннануың үлкен жетістігі деп ойлайман. Себебі, оса ЖСПО көрмесін өткізу үшін, Қазақстан Парижден күрсап алда. Көрмеге әлемнің түркіі түркіінен адамдар келіп, өз батасын да берді, тамашамада. Сонымен қатар, Қазақстан мемлекетінің әрбір қанасы қазіргі таңда бой көтеріп, ерекше даман, үнденуде.

Қоратондаманай келе, тәуелсіздігіміздің тұтара биік бауға үшін білтолау, бұғиік-берек, татулау керек деп ойлайман. Ата-бабамыздан аңызатан арманға орандада, әрі қарай даманотып, өркендеуіне үлес қосу жастардану қаламда. Тіпті, қолыңғе тап отартоудан өзү еміліздің көркеміне үлкен үлес қосада. Мен де өз Отаным үшін алмабай еңбек өтіп, өркендеуіне, дамуына, әлемі тамытан мемлекеттің қатарынан бауға өз үлесімді қосаман. Мен елімнің ертеңіне сенемін.

2- тақсирша

з.е. м.с.  
Достарша

ем. е.р.е.ем.  
Көрелі

з.е. к.з.е.→ем  
мазтайтан

з.е.  
шаршадан

з.е. і.с.  
ақшым

з.е. з.е. е.δ.е.  
жапырақтарша

і.і.к.к.і

з.е. к.  
атташа

ем θ.ем.і.  
саторшадан

ем. м.с.  
шүкілдесуі

## Ессе

Мәңгілік елдің тұңғышы - тәуелсіздік.

Тәуелсіздік - баға жетпес қазына, ұлттың еркіндігі мен бостандығы. Маңдайдан аққан қара тер мен қаншама еңбегіміз арқасында келген азаттықтың орны ерекше. Мен тәуелсіздік жындарында дүниеге келсем де, оның қаншалықты қиындықпен келгенін білмейін және жасым түсінемін. Билтыр тәуелсіздіктің 30 жылдық мерейтойы атап өтілді. 1991 жылы әлемдік картадан ойып орын алған Қазақстан - қазіргі таңда үлкен жетістіктерге жетіп, белестерді бағындырып жатыр.

Тәуелсіздік деген 11 әріптен тұратын қиын сөз - әрбір қазақтың жүрегін елжіретіп, бойында қуаныш, мақтаныш сезімін тудырады емес пе? Ал Қазақстанның 30 жылы жеткен жетістіктеріне тоқтала кететін болсақ: Қазақстан-2030 стратегиясындағы ұлттық қауіпсіздік, білім мен денсаулық, энергетикалық ресурстар секілді нақты құрылған жоспарлар орындалуда. Қазақстан Республикасының президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың шет елдермен жасаған келіссөздері жүзеге асып жатыр. Тіл - ұлттың жаны, - дегенін осы тәуелсіздікті сақтап тұру, оны дамытуда тымда маңызды өте зор. Өзге тілде сөйлейтіндерден емес, ойлайтындардан қорқу керек. Тілдің жоғалуы - тұтас ұлттың жоғалуына жетпегені. Өзім қатарластарымның өз ортасында орысша сөйлегенін көргенде ішім ашиды. Сондықтан ең алдымен тылға ижн берген дұрыс деп ойлаймын.

Құрметпен келе, тәуелсіздік бізге оқпай қолмен келген жеті. Оның астарында қаншама терең тарих, қайталанбай-

мың оқиғалар жатыр. Сондықтан ата-бабаңыз аманат еткен еркіндікке қиянат жасамайық! Мына біз - бақыттымыз. Себебі, бірінші ұйылан елде, соғыс жоқ заманда өмір сүріп жатырмыз. Еліміздің болашағы жарқын әрі шырақты болатынына мен сенемін! Ал оны сақтап тұру, әрі қарай дамыту біздің, мына жастардың қолында.

## 2- тапсырма

Достарыңа: дос - зат есім (дара, негізгі, деректі зат есім), тар - көптік жалғауы, на - барыс септігінің жалғауы.

Көрейін: көр - етістік (бұйрық райында тұр), е, й - көсемшенің жұрнақтары, ін - ырықсыз етіс.

Мақталамын: мақта - етістік (бұйрық райындағы), й - көсемшенің жұрнағы, мын - өткен шақтық есімше.

Шаршадым: шарша - етістік (бұйрық райында), ды - өткен шақтық есімше.

Жалпырақтарыңа: жалпырақ - зат есім (дара, негізгі, деректі), тар - көптік жалғауы, на - барыс септігінің жалғауы.

Ілкікені: ілік - етістік (бұйрық рай), кен - өткен шақтық есімше.

Аттың: ат - зат есім (дара, негізгі, деректі, жалпы), мы - табыс септігінің жалғауы.

Сытырматты: сытырмат - етістік (бұйрық рай), мы - осы шақтық есімше.

Шұңкілдеген: шұңкілдеген - етістік (бұйрық рай), ы - сөз түзудің етістіктің жұрнағы, ге - барыс септігінің жалғауы.

Мәдени өдегі түсірі - Туғалық

Туғалық десе ата-бабаларымыздың қол жеткізіп алған мәдениетімізді айтамыз. Ол, дегеніміз туғалық оған қатысты болу. Ақ басын күштіміз, аз найзамен ұшқан айтқан, негізі. Туғалық дегенімізді арман деп, ақсап кеткен бағарлар қаншама. Туғалық дегеніміз біріміз бірімізден бірімізден өз айтқан мәдениетіміз, айтқан айтқан. Ол бағарламай қалғандар қаншама. Қарағанды туғалық дегеніміз 1994 жылғы 16-ші желтоқсанда қол қолды. 16-ші желтоқсан күні қанша қаншама туғалық үшін қанша берді. Желтоқсан өзгерісіне қарай туғалық дегеніміз тамақ еті. Сондай бағарлар қаншама болғанда не болар еді. Туғалық дегенімізді арман деп қаншама едік. Бұл туғалық дегенімізге тура 30 жыл болды. Сондай қаншама іс шаралар өткізілді. Қанда бар айтқан бағарлар дегенді туғалық дегеніміз бағарлар, айтқан түрлік.

2.

Достарыма      көрсетіп      шағартамын      шәрмәдем  
 қалың ақтарма      шыққан      айтқан      айтқан  
 шұңқыр дегеніміз

Мәңгілік елдің тұңғышы - тәуелсіздік.

Мәңгілік ел - ұлан-ғасыр тарихқа бар тәуелсіз халық. Мәңгілік елдің тұңғышы әрине, тәуелсіздік. Тәуелсіз ел болғанда мәңгілік елмізді сақтамай аламыз. Малпа тәуелсіз өмір сүру ең қиын, баға төстес қазына деп есептеймін. Мәңгілік ел болу мамлекеттің ғана міндеті емес деп ойлаймын. «Стан - отбасынан басталады» - дегеннің тәуелсіз ел болып өмір сүруге беріміз атсалысуымыз керек. Қандай жағдайда тәуелсіздігімізді сақтап қала аламыз? Міне менің осы тақырыпта алған мақсатым, осы сұрақтың талаймен жауап беру.

Тәуелсіздік - біз жеткен ең қиын мұратымыз. Біздер тәуелсіз ел үшін, тәуелсіз жер үшін жанымызды берген халықпыз. Тәуелсіздік жолында қанығымыз жоқ тұлғаларымыз құрбан болды. Бүгінде тәуелсіз елде өмір сүріміз осы кісілердің арысы. Менің ойымша тәуелсіз ел болу жолында әр-бір адам өз қолын қосуға міндетті. Бұл отан алдындағы парызымыз.

Ел болашағы - әрине, мастардың қолында. Біздерге аталарымыз сияқты қалолыға қолы алып, ел қорғаудың қанығымыз деп ойлаймын. Шай ғасыр білімі де, ғанама ұрпақ боламыз мәтін жаттар. Қазір дамыған заман. Бұл заманда бір түйір білімің болмаса ештеңе емесің. Сонда өзімізді адам қатарына қою алмасар ел болашағын қалай ойлай аламыз? Міне бүгінде мастардың басты міндеті сапалы білім алу. Ұлы Абай айтпады: «Айтқандай е сенде бір кіршің дүниеге кетпін тапта бар қалаң» деп. Әр бір ұрпақ елге, жеріне қызмет ету керек. Қазіргі таңда мастардың көпшілігі шет елдерде білім алып жатты. Әрине, бұл біздер үшін мақтаныш. Бірақ туған

Екінші, кіндік және талған мерін тастап кететіндер бұнымына  
 Мәлекетіміз жастарға шет елге көшіп, қалса деп ұсыныс  
 бермейтін рас Олардың маңызы жастардың отанда оқуы  
 елдің дамуына үлес қосу болатын. Міне жастардың басты  
 қателіктері олар «Еңкейде ұлттан боламын, өз еліңде сұлтаны  
 ба» деп бекер айтылған.

Менің айтуым келгені тәуелсіз ел болу, Бұқынның орналу  
 сол тәуелсіздікті сақтап қалу барша адамзаттың пайызы  
 деп ойлаймын. Тәуелсіздігіміз мәңгі болсын!!!

2. тапсырма.

Достарыма, Көкейім, мауытайым, шұғылдам, аялапым, қалың-  
 аялапым, білесем, аялапым, сәткерім, шұғылдам.